

Fader vor
en Tale
paa Beededag
i Korskirken 1801.

vid
J. N. Brun.

Bergen, 1801.

Etrykt i H. Kongel. Majestæts privilegerede Bogtrykkeri
hos R. Dahls Esterleverske.

95 d 0666 86

TCP 35663

Til Læseren!

Mindst havde jeg tænkt, at lade trykke en Tale, som denne, kun bestemt til at opvække Andagt hos en nærværende Forsamling paa Beededag. Men et vigtigt Brev indløber mig fra Landet, som anmelder ubehagelig Virkning af Stiære Fortolkninger over vor nærværende Stilling, Fortolkninger, som maa være komne fra nogle elendige Drangviise i vor Bye. Da jeg over denne vor Stilling i denne Tale har sagt min Meening, og tiltroer mig eadnu den Lykke, at min Meenings Udtrelse ikke er uden Virkning paa Almemens Mand; saa troe jeg, det vilde støtte Nytté, ot de, som ikke rammedes i Korskirken, kunde læse her, hvad jeg saade. Dagen før Beededag læste jeg No. 29 af Dansk Tidsskrift; Jeg blev ikke saa glad over det for mig dog vist nok hørende Biefeldt, hvormed han der havde anmeldt min Tale paa Midfaste Søndaa, som over at finde hans Meening om Vaabenstilstanden, saa stemmende med den, jeg Dagen efter i denne min Tale skulde ytre. Et hverken han eller jeg egentlig Statsmand, saa ere vi dog tænkende Mænd, og det vil dog ikke være Publikum ganske lige gyldigt, at vores Vidnesbyrd kommer overens.

Bon for Prædiken.

O Fader sø! Jeg frem mit Hjerte bær, Alt fuldt af
Død, For din Sens haarde Død Frie det ud af Sor-
gers Hær! Nahne, o Jesu! min Mund Hver den
Stund Jeg Gud paakalde vil, Og læg din Forbøn til.
Tak, at du os lætte saa Bonnen, at ved den vi maae
Adgang til Guds Hjerte faae! Amen.

Søger HErren medens han findes, Falder paa
ham medens han er nær! Saa bed os Tæxten, saa
byder Dagen os, og saa tænker jeg mig mit Kald i Dag,
som var en god Konge veniente, eller kommen allerede
til langt bortliggende Provinze, og jeg samlede mine
nærmeste Landsmænd, saa mange jeg kunde, og, "Bro-
dre! sagde jeg: nu er det Tid, hver opstætte sin Anseg-
ning, hver komme med sit Andragende; jeg staaer her
for at samle dem, eller endog for at stiile dem, om den
Ensfoldige ikke selv kunde, eller endog for at giøre den
opmærksom paa sin Trang, som ellers ikke var der;
han er saa naadefuld, den nærværende Fyrste, saa vel-
dædig, saa esteergivende; ikke allene du, som traenger,
kan søge om bedre Kade, men endog den, som har for-
brudt sig mod hans Love, kan haabe Tilgivelse; ja!
jeg raader ingen til at troe sig vederhæftig nok, for in-
tet at have, hvorom at sege: Søger ham alle, me-
dens han findes, Falder paa ham, medens han
er nær!" Saa tænker jeg mig mit Kald i Dag, og til
at opsvælde det, vælger jeg den Bon, Jesus kærde sine
Disciple, den Bon, der vel ofte bedes uden Tanke,
maaske fordi den bedes for ofte, den Bon, som bur-
de være helliget kun til at indvie vores allervigtigste
Hand.

Handlinger. Jeg vælger HErrens Son i Dag, ikke
for at forlære, men for at anvende den, kaa som et
Schema af flere Rubrikker, for at anvise enhver sin,
til at ufolde den med sit Hiertes Anliggende. Og
ogsaa til Overskriftten først; allerede den er, ol' hvor
Mien! o! hvor indbydende: Vor Fader! du som er
i Himlene! Han fører ikke Skeel i Skjoldet, den
Første, for hvis Throne vi skulle knale; Han er Fa-
der i alle Ordets beste Bemærkelse, og ikke engang
vil han regne usy med det Usyldkomne i Vornenes
Bonner; han vil best viide, hvad tineer til deres Fred,
om de ikke viide det selv. Sande Christne! glæder E-
der, Eders Fader er han dog i Ordets ommeeste Bes-
mærkelse, for Eder er han en i Christo forsonet Fader;
Formedelst Christum have I alle Adgang i een
Aland til Faderen, Eph. 2. Dog, vor Fader er
han, alles Fader, ogsaa din, du, som endnu ikke troer
paa hans Son, ogsaa for dig er hans Hierte aabent,
han venier dig, at dog ogsaa du skal komme, komme
til ham, komme paa den aabne, men eeneste Ven; Jeg
er Veyen, saer Jesus, og Livet og Sandheden;
ingen kommer til Faderen, uden ved mig, Joh.
14. Det staer alsa til dig selv, min Broder! om
du vil komme, om du vil finde med os denne Fader i
Christo, meget rund til at forlade; men viid dog:
hans Majestat er saa stor, som hans Hierte er fader-
lige. Hans Throne er ikke som Fyrsternes paa Jord-
den; disse bygges dog i det Lave, disse rystes og falde;
men vor Fader er i Himlene. Arme Dem i Stov!
ter du endnu fremture som en gienstridig Son? din
Fader er i Himlene, et Bink fra hans Throne, og du
knaes som et Madik, paa hvis Hoved Krempen sæ-
ter sin unge Hod. Svage Christen! ter du endnu viv-
le, din Fader er saa megrig, vil du endnu sulle saa
tunge over denne Tids Pumagtighed; Din Fader er i
Him-

Himlene, did vil han jo samle alle sine Bern, der er
din Arv, dit Borgerskab, dit Fredensland, did før-
rer, drager, leeder han dig, og er det da ikke ligemes-
get, igennem hvilke Veje? Dersor stige højt vore
Hjerters Sukke, dersor op til ham med all vor Bon,
og hvad skulde da være 1) Den første? Vor Fader
hvør i Himlene, og hvo kan synne ham? hvo seer saa
langt? hvo lærer os at kiende ham noye, som vi vil-
de? Naturen? Ney! den er for det raa Mennes-
ske, som en helcrende Bog for den, som ikke kan læse
dert, dersor hoe endog indeil denne Dag Millioner
Mennesker midt i den vakre snalsomme Natur, og ha-
ve endnu ikke lært, ikke hørt et Ord om Gud. Os gav
derimod alle Tings Fader sit aabenbarede Ord; dersra
vor Kundskab om Gud, dersra vort Lys i Mørket,
dersra vor Auvuusning til Himmel og Salighed. Til
ingen Ting trænger Mennesket saa saare. AGd dit
Brod, lev i Fred, und Heibred og Styrke; men veed
du ikke Ben til Gud, hvor kommer du da hen til sidst?
Eller er du lidende, trængende, forfulge; hvor tager
du Trast, om ikke af Guds Ord? Men dette Ord, hvor-
af Gud kiendes, som en Mand af sit Navn, har væs-
ret, vel i sig selv et saare fast proph-etiisk Ord, men dog
et vankende Lys. Det signede i Østen; nu er der
Nat: Det Skinner nu alt lange hos os; men Skygger
true, Bildfarellers Laage trænger sig op, som fra
en Afgrund, Lysestagen bærer, som skulde den snart
flynnes; dersor beeder, Christine! beeder: Helliget
vorde dit Navn! Beeder for Guds Kirke, for Kir-
kens Fred, for Verdommens Keenhed, at ikke Faderen
fortornet maatte udstalte sit Navns Ibukommelse hos
os, og vi kun beholde denne frødelige Forventelse høn-
gende over vore Hoveder: Denne er Dommen. Ly-
set er Kommen, men Menneskene elskede meere
Mørket end Lyset; dersor beeder først og fremst:
Helliget

Helliget vorde dit Navn! Men saa vere og den Aa-
den Bon en Bon for vore Hierter, at Ordet maae
virke paa dem, og Virkningen vere Lydighed. Kun-
de, som adlyde Ordet, høre til Guds Rige, og derfor
beede vi: 2) Dit Rige komme til os! eller hvilket er
det samme, efter vores Sprogs Natur og Tingens: Lad
os vere virkelige Undersaattere i dit Maades Rige,
” hvilket da skeer,” siger Lutherns ret festlig, ”naar
” Gud sender os sin Aand, hvilken der gør det ved sin
” Maade, at vi baade troe Guds Ord, og leve et hel-
” ligt og gudeligt Livet.” Denne salige Virkning af
Ordet paa Hierterne, hvilket vigtigt Anliggende at hee-
de om! Hvad gavner det at lære ret, at beholde ret,
dersom vi ikke adlyde, ikke danner til det bedre; over-
imod: Den Svend, som veed sin Herres Vil-
lie, og ikke gør derefter, skal straffes dobbelt.
Derfor frembare vi i Dag vore Hierter beedente, at
Guds Ord maahte herske i dem, over dem, og Hierter-
ne adlyde Ordet; Derfor beede vi: Tilkomme os dit
Rige! og denne Bon hør, hvilken Salighed; thi da
skulde det heede om os: Guds Rige hører saadan-
ne til. Jeg nævnte Lydighed, og forstod den gisren-
de, eller en Vandet, aldeles dannet efter de gud-
dommelige Forklifter; Men der er en anden endnu,
den kalde vi den lidende. 3) En ret lydig Son
gør ikke allene hvad Faderen befaler, men caaler ogsaa
hvad Faderen vil, naar endog denne Willie stundom
strider mod Sonnens Ønsker. O! hvo der kunde lære
denne sonlige Henaivenhed i Faderens Willie heroveni;
derom nedsteane vi denne vor Bon: Ske din Vil-
lie, som i Himmelien, saa og paa Jordens! Dette
var en stor Bon; jo meere vi lære at bede den, jo mee-
re komme vi at ligne Himmelens blide Engle, jo meere
blive vi himmelfindede, jo meere forvandle vi os vor
Jord til en Himmel. Du frabeder dig Korset, din
Fader

Fader fortænker dig ikke, men da lider du først, som
en Helgen, da beeder du først, som Guds eenbaarne
Son, naar du med fuld Hengivenhed kan lægge til;
Skee din Villie! Det er Honning, som flyder ned
i din bitterste Kalk, naar du kan omfavne denne barns-
lige Tanke: Min Fader vil det, det maa være til mit
Beste, og skulde jeg ikke drikke den Kalk, som min
Fader gav mig? At maa, for Exempel, hvad os
kert er, hvad os kert bør være, smager som Malure
for Kjød og Blod. Mange have i denne Tid fristet
denne Skuebne; Mangen Enke begræder sin kælle
Mand, mangen Moder sin haabefulde Son, mangen
Pige sin tilkommende Brudegom; men vel dem alle,
om de endnu kunde bede: Skee din Villie! endog
blot Fornuft tilraader det; Thi ere der ikke i det senvne
daglige Liv Tusinde Lidelser at see paa vore kiereste Ven-
ner, Tusinde Gange skrekkeligere end en cerefuld Dod?
Gives der ikke Fornarmelser, Tusinde Gange mere
prækende, end hvad grumt der kan begive os i aabent
Feldt? Hvor sôd er da den Trost i de kummerligste Oye-
blikke, ved de bitterste Skilsmisser, at kunde shuge det
gamle Psalme: Hvad min Gud vil, Skee mig altid,
hans Villie er den beste. Jeg er vis paa, mange
Ansøgninger ligae færdige i Dag i mange Hierter, bes-
krevne, som Prophetens Rulle, uden og inden med
Ach! og Bee! Og lad dem kun komme frem alle, naar
alleene dette Frelserens Tillaas-Ord findes i dem: Dog
skee, ikke min, men din Villie! og dog vil det niels-
de om mange af dem hos den alvise Gud: I vilde
ikke hvad I bede om, eller hvad deraf ville flyde,
naar I sik det, hvorom I bade. Mennesket frabeder
sig et virkelig Onde, men det kommer dog, men det
føder et urenklt Gode; eller Mennesket frabeder sig et
Onde, følleses deraf, men denne Frelse bliver Marsag
til et større Onde, som vi mindst drømte om; derfor
beede

beede vi best: **S**kee din Villie! Dersor er det saa
godt at haabe og voere stille til **H**Errens Frelse.
Derved er miq David stor i sin dybeste Undertrykelse.
Umiddelbar falder af Guld selv, og salvet af Guds
Prophete Samuel til Konge, Konge med Aere for et
Folk, lykkeligt under hans Zepter, drives han usor-
skeldt fra sin Throne af en vanartig Son. Midt i
denne bittere Nod finer jeg ham saaledes at udtrykke sig
til **H**Errens Preest Jodot: Men siger Guld saa:
Jeg haver ikke Lyst til dig see! her er jeg, han
giøre med mig hvad Godt er for hans Øyne, 2
Sam. 15, 26. O! den skjonne Fortroelighed mellem
Fader og Born! naar disse frit klynde sig op til hans
Knaæ, og beede om alt hvad de ønske, men indstille
alt tillige til Faderens bedre Skienne, oserbeviste om,
at hvad de saae, er det beste; hvad han nægter dem,
skulde blevet dem til Fordærvelse. Dersor i Daar, for-
end vi bede om noaet i det Legemlige, forudsende vi
dette: **S**kee din Villie, ogsaa i Jesu Navn all vor
legemlige Nod oa Tranq i den 4de Rubriq ve med
disse Ord: 4) **G**iv os i Dag vort daglige Brød!
Ja! dette var, som vi nylig have hørt, dette er end-
nu tildeels Dagens store Anligzende. Dog — vi bade
og Haabet smiler os Bonherelse i Mode. En Forsmag
af den Beskjnselse, som tilskyder vor Bye over Haret,
have vi allerede haft; meere er nu i Vente. Ali Vin-
de fra Sonden skulle bringe os det paa sine Vinger,
haabe vi nu paa gode Grunde. Men naar det kom-
mer, Andreatige! dette Brød, som vore danske Bro-
dre kunde afsee, da lader os tanke: det er denne Gang
dyppet i disse Brodres Blod; eller: denne Smule Fri-
hed af Tilforsel er kost dyre, har kostet fleere end Tu-
sinde Kielke Livet. Sad dette aisse os denne Bon viq-
rigere: **G**iv os i Dag vort daglige Brød! Ja!
saaledes maa Fadoren lære uskionsomme Born, at ille
ringe

ringe agte hverdags Gaver. David i Adussams Huse
maatte noyes uden, eller dog kun med sumptigt Vand.
Han vtrer, ventelig uden Haab, Egen sel efter en Bedr-
ffe. Drik af Kilden under Porten i hans Hode. Bye
Bethlehem; men Bethlehem var just da belejret af
Philister. Tre Vældige here Kongens Huske, fare-
hen, brude igennem den slagne Lyr, og bringe ham
af dette Vand. David drak det ikke, han udstedte det,
som et Tak Offer for HErren, og saade, som en Mand,
der vedste at vurdere Heldedaad: Mon jeg skulde
drikke de Mænds Blod, som gik med deres Livs
Fare? 2 Sam. 23, 17. Saaledes er der ogsaa
giort meget for os; lader os ikke misliende det! Og
Om det endnu her skulde paaronne, lader os ikke giøre
mindre! Det gilder om den 4de Ven, som om enhver
Ven: At beede, uden at arbejde, er at friste Guld.
Anstrengelse af vor yderste Kraft bør følge all vor Ven,
ogsaa denne om Brod. Den Dovne og Fenge kaahe
forgiøves at blive fremfed, blot ved at beede: Giv os
i Dag vort daglige Brod! Men døsaar ber det os at
arbejde beedende. Gaa beeder, saa arbejder Vand-
manden i dette Kaaer frem for nogensteds; hans Haand
tager fra hans Mund for at nedsette paa Rente i den
sorte Vand, og sukker, meener ja, saa hertelia, som
nogenkunde: Giv os i Dag vort daglige Brod!
Og hvo veed? det turde endnu ikke han i Mar, som
skrevet staer i Davids Sang: Den som bær Sæ-
den, der smadeligt sankes, gaaer sur frem og
græder; men han skal visseligt komme med Freydes
Sang, naar han bær sine Negor, Ps. 126.
"Men Fred her," siger Lutherus rettelia, "er alt
hvor til dette Liv at opholde giøres." og
Mennesket lever ikke af Brod alleen. Der er Freed;
ingen Ting, naar vi have den; det viktigste af alle
gemlige Ting, naar den savnes. Freed! Et Ord,
hvor-

hvormed Tungen leegede, uden synderlig Tanke, og
Tanken om Freed fulgte vel sielden denne Ben: Giv
os i Dag vort daglige Brød! Og naar Tanke fulg-
te denne Ben, tenkte man sig maaskee i det højest
Udskomme, Bellevnet, Rigdomme. Men nu turde
Freed være bleven os alle vintig. Brød uden den sma-
ger ikke; fulde Magziner bessicerme ikke mod Fienden.
Mæsket Krop er slet Vandeværn. Krigen spørger om
Mod og Vaaben, og nu er Freed den væsentlige Ind-
hold af denne vor Ben: Giv os i Dag vort dagli-
ge Brød! Gud være lovet, som har for en stor Deel
hert denne Bon! En blis Engel udbreder allerede Free-
dens Olie-Greene, indtil videre, over Dannemarks
kornvanre Marke; Lader os kun ikke misundende vore
Bredre Wer af dette Vaabenstilstands Tilbud, som
blev dem atore af overlegen Fiende, og hvorfor de ha-
ve saa drabelig klemvet; lader os meget mere raabe
over Havet til dem: Freed være med Eder! At Ol-
liegreenen ikke denne Gang naaede op over vore Fielde,
det forstaes vi maaskee ikke tilfulde; Politikken var saa
xit for os en mørk Tale; Men dette forstaes vi, dette
maa vi tilstaaer, at denne Gang, og bid indtil, kan
Danske Mand sige til os i Norge, som Paulus til de
Galater: I, I have endnu ikke imodstaet ind-
til Blodet. Og skulde det endnu reste for os, som
Gud forbryde, ogsaa gien nem blodig Kamp at fortiene
Freed, da lader os ligne vore Danske Brodre; over-
gave dem, kunde vi ikke denne Gang. Lader os vise
Broderskabet, at ogsaa vi forstaer at dse med Ere,
om det blev vor Lod, som deres, at ikke seere i ulige
Strid. Men nol have vi dog hørt om den 2den Aprils
blodige Oprin, for ikke at være lystne efter Krig, for
at lade Freedens være, i det mindste vaa denne vor Be-
dedag, vore Hierters væsentligste Meening med denne
Ben:

Bon: Giv os i Dag vort daglige Brød! Men
hid hensører Lutherus med god Grund endnu mere —
”god og retskaffen Vorighed.” Men her beede vi kun
om Beskermelse over den vi have, naar vi beede for
Kongen, for hans Søn, for det gandske Konge-Huus;
men saa beedes der vel i alle Lande, som have Konge,
fordie det er besalet i alle Lande; men vi beede, om det
ikke var besalet, vi meene hvad vi beede. Skulde vi
viide, Andegtinge! i mange Riger, hvor Man salde
i Krig, som nu sidst hos os, hvor mange Enker soq
Modre der sulle inngå over Landenes Bestyrere, for
die de jage saa mange uskyldige Øffere frem til Slaatter-
benken, skulde vi viide dette, da skulde vi desmeere
bevudre, hvad der nu eenstemmia havides fra vor
Kongestad, at just Dagen efter Slaget, just da saa
mange dybe friske Saar emnu bloddede, var der lige-
som en fornhet Pagiens Dag mellem Kongen og Fol-
ket, mellem Kongens kælle Son og hans usorfærdede
Vaaben-Brodre; det var, som Regieringen kunde
læse denne Tanke i hvert Ansigt: ”Behover Du os, bring
os paa nye, brug os alle, sat os hvor Du vil, os vi
sulle slaae som Mand for Konge og Land.” See! saa
gaaer det ikke der, hvor Kongen er Thran, hvor Kon-
gens Son kun duer til at forude Landets Skatte; men
saa gik det, saa gaaer det hos os; thi tanker enhver i
sonligt Hierti ogsaa paa Landets Fader og Thronens
Arving og Kongens Huus, naar han beder: Giv os
i Dag vort daglige Brød! End here fleere mindre
Ting til denne Bon, men i saadan Sagernes Gice-
ring, som nu, glemmes de næsten, og ligesom opslut-
ges af de store Anliggender, som bevege Riger og Lan-
de, saasom: Velsignelse af Havet; for os er Fisken
Brød: Beskermelse mod Snqdom: uden Helbred
smager ikke Brødet: Varetægt mod Ildebrands
fors

fortærer ogsaa Forraad af Brød: Hinselig Evksalihed,
Familie-Glæder; uden disse øder endog riig Mand
Drøvellsens Brød; Men glemmes end dette paa en
Bededag, som denne, da gav os Jesus denne Trest:
Eders himmelstke Fader veed, at I have alle disse
Ting behov. Dog veed jeg alt for vel, at Korset
kan ligge saa tungt paa enkelt Mands Skuldre, lenlig
Kummer kan anave saa dybt under mangt et Hierte, at
den Paagliedende har meer end nok i sin egen Deel; og
Hvo vil fortænke ham, om han ikke nu Deeltager i det
Almindeliges Anliggende? Om der sad, for Erex-
pel, i Dag i denne By en Enke, som tog den sidste
Brødkrumme og delede korgeligen til sine gustne for-
hungere: Barn, om hun ikke tenkte hverken paa Land
eller Konge, hverken paa Fred eller Krig, men kun
paa sig oa Sine, naar hun bad: Giv os i Dag vort
daglige Brød! saa var hun ikke at fortænke. Og
overalt: hvo kan tenke sig de utallige Modtørstigheder,
som hver især kan finde trækkende? hvor bred maatte
denne Rubrikke vere, om den skulle rumme all vor
legemlige Larv og Træng? Men dog maatte den følgen-
de, den ste være bredere; thi alle ere dog ikke i det Le-
gemlige trængende, men alle have at indføre i denne;
Alles vores Skyld og Brode; O! hvilke uhyre Sum-
mer! og heilken rigtig Bon: 5) Forlad os vores
Skyld, som vi forlade vore Skyldnere! Jeg er
ikke begyndte paa denne sorgelige Liste; jeg bører tilba-
ge, som den dybt Gieldbundene fra at see i sin Bog.
Jeg vil næppe nævne, eller dog ogsaa kun nævne Tider-
nes Skadesrond: Lætsindighed i Religionen, Kulde i
Gudsdyrkelsen, og den høst fordærvelige Selvtillid,
som endog berørte Lærere i vore Lande ikke tage i Be-
tænkning i trykte Boger at opelske; og hvad Under da, at
dette Ukrud voxer? Jeg haster disse Ting forbi hen til
at

at spørge den allerbeste, den fuldkomneste Christen i denne store Førsamling: Hvor meget er du min HErr: re skyldig? Og vil han bigte reedesig for Guds og sine selv, skal endog han erkende, at hans Skyld og Gield er langt over hvad han kunde betale. "Ach Ja!"
Sulde han sige, "mine beste Gierninger ere som et besmittet Klædebond; Hvor mangt et godt Førsæt daede ikke hos mig i Fødselen? Hvor meget forsemt af det Gode, jeg kunde og burde? Hvor ofte sov jeg ikke paa min Vagt mod de forraskelige Lyster? Hvor alt for lidet Pris satte jeg ikke paa de guddommelige Velgierninger? Jeg need Sundhed, og tænkte ikke derpaa, jeg havde Freed, og syntes det sulde saa være. Jeg gik hver Dag maet fra dækket Bord, og talbede ingenlunde, som jeg burde. Jeg var for stræng Dommer over den Broder, som falde, for vel tilfreds med mig selv, for lidet opmærksom til Ordets Prædiken, og aldrig taknemmelig nok mod Guds mangfoldige Maade. Jen bøyer mig dybt i Stev; Jeg kan ikke svare min Guld Et til Tusinde. Jeg foreener mit Bon med de groveste Syndere i Daa, og beeder med veemodigt hertie: Forlad os vores Skyld!" Ja vi alle som truedes, som maaskee trues endnu med Krisgens Rædsler, have vi forskyldt den lange Freed mere end andre? Ere vi bedre end de som falde? Ney! beeder, Christne! beeder: Forlad os vores Skyld! Ja! glæder Eder, lader os glædes alle, at vi tor beede denne Bon, at vi kunde beede den med Haab om Bonhørelse! Vor Skyld maatte herud, den guddommelige Retfærdighed maatte gjores fuldest; oq, o Jesu! dit Navn Ere, det er gjort, du betalte for os den sidste Skjærv, og i dit dyrebare Blod er all vor Gield løslættet; Men ogsaa kun i hans Navn, kun for hans Skyld beede vi: Forlad os vores Skyld'

Kun

Kun paa den Grund haabe vi dette Svar: All Skylden
forlod jeg dig, fordie du bad mig. Dog en
Betraelse, uden hvilken ikke; Opsyld den, eller din
Bon afvises, om du endog bad for Jesu Skyld: For-
lade vore Skyldnere. Ja, min Broder! Verset-
ring om Synds Forladelse skaber en Himmel i dit Bryst,
det er dit lille Paradiis paa Jorden, men hvilke ere disse
frygtelige Cherubim, som nægte dig Adgang til dette
Eden? Det er Had, Uforsonlighed, Hævngierrighed.
Disse ud af dit Hjerte, ellers ingen Bededag; Tilgiv!
ellers du behøres ikke; forlad! ellers du saer ikke For-
ladelse. Ja! hav Tialmodighed med din Medtiner,
endog naar han blot staer i din virkelige Gield, eller
Dommeren, den øverste, den Erige, skal engana sige
dig: Du skal ikke komme derud, førend du betæ-
ler den sidste Skærv; og du skal i Enighed ikke kunde
betale; Derfor: Forlad os vores Skyld, som
vi forlade vore Skyldnere! Derfor bort med all
Haardhed, all Hævn, all Selvtillid! Domhævd og Tilgivel-
se høre til Bon, som Skild og Værge til Krig, og vi
dug alle saa meget skyldige, vi ere alle, endog de beste iblandt
os, saa svage. Ja, naar vi end have Synds Forladelse og
Frede med Guld, trænge vi endnu til Kraft, kunde vi endnu
oversettes; og her modter mi en Rubrikke, ikke saa bred, som
den forrige, den er kun tor de Gode, de Besie; men ogsaa
tor dem, hvor vigtig: 6) Læd os iffe i Kristelse! Den
Uundelige har ingen, kan ingen have. Kristelse forudsætter en
indvortes Modstand mod det Unde, som friser En ørbar
Verdens Borger har dog de borgerlige Love og Ven til Mod-
vært mod en oganden Skærv Ha dling, hvortil Anleddning frem-
byder sig, og kan vel med nogen Ret kalde denne Anleddning en
Kristelse, tor vel ogsaa stride derimod; men Sagen er kun
mellem ham og hans Borger Samfund; hans Sag er kun,
at ikke faae et slet Ord, at ikke komme under Lovenes Tiltale.
Tak være derfor Lovene, Tak være derfor Holelsen af Ere,
disse ere vist nok Atenodier for Sælfkabet; men til denne Ru-
briske hører ikke denne Kristelse. En Christen har Guld, hans
Ord og sin Samvittighed, men endog disse troe, kan han dog
blive

blive svag, troe til en Tid, men falde fra i Kristelvens
Tid. Kiere gode Christen! frembær i Dag, bær øste frem
dette dit omme Antigende for din Guld: Leed os ikke i Kri-
stelje! det er: Lillard ikke, at nogen Kristelse overvælder os!
Lad ikke vor Aand synke under nogen Byrdes Vægt! Lys for
os i den mørke Stund, naar det synes som en fremmed fiendsk
Aand bemisrer sig vor Aand, da, o! da var du, o! Aan-
ders Aand! vor Kraft, da cyl Brand af Ilden, redd Siel
fra Doden, at vi som de, der blive Overvældet, maatte
Seyer beholde! Lidtser ere bitter, ere mangfoldige for Mens-
nesker, men Sindets overgaae dem alle. Under dem er Men-
nesket sig selv og andre en mørk Tale, en evig Modsigelse. Han
vil Trost, og skyder den fra sig; han begærer Græde, og flyer
for den; han krymper sig under martrende Twivl, og sanker
allevegne fra, for at foruge dem. Beeder, Brodre! heeder:
Maar vi og fristes lad os staac! eller: Leed os ikke i Kristel-
se! Men skulle vi og ind i denne gloende Bon, o! saa 7) frels
os fra det Onde! Her er den sidste, den store Rubrukke: „Her
beede vi,“ siger Elihernus, „som i en Sum“ Ja, her er
Summa Summarum, hermed sluttet Regningen, og naar
Kacit her bliver Frelse, saa er altting godt. Det Onde vi
skulle især tænke os i denne Bon, er: Den evige Dod, For-
tabelsen. Kun at vi frelses fra den, saa faaer det nu være
det somme, enten vi have laaft med Lazarus i Dorren og snap-
pet faldende Smuler, eller vi have sadt til Bordet med den
riige Mand, enten vor Weg her har været broelagt med Tor-
ne eller med Roser, enten vort Liv er fremgledet i stille Noe,
eller vi ere omtumlede som Brag paa Holger mellem Skære
og Brændinger, enten vi samles i Fred med vores Fædre, eller
vi falde for Fiendens starpe Sværd; kun frelste fra det On-
de, kun Enden god, kun at vi i vor sidste Dodets Stund maatte
Seyer beholde, kun denne Bon hørt: Min Guld! gier dog
for Jesu Blod Min sidste Afsteds Lime god! saa behoves in-
gen Bon meere, saa er der ingen Træng siden, saa frækner
ingen Dod, saa møder intet Onde; Da er Sangens Tid kom-
men, da skalde vi ikke beholde, ikke bruge meere af HErrens
Bon, end disse Ord: Vor Fader, du som er i Himlene!
Dit er Riget og Magten og Eren i Evighed Amen.
Dette var kun her Troens Sprog. Dit er Riget, sagde vi, og
troede det, men det var øste mørkt for os. Maar Easter sevredt,
naar Dyden suldede, naar Uskyldighed leed, naar vi til det
Mod:

Modsatte af hvad vi høde om, da saae vi ikke den Haand, som
styrede Koret; men vi troede dog at Riget var hans, og Hen-
gvenho besjælede alt vor Bon; men der, der skulle vi see det,
at han gjorde det vel al svinnen. Magten er din, saa
troede vi beedende, og mangen Gang, naat Bonhørelse synes
umuelig, gav dog denne Tanke vor Bon Tillid; men der skulle
vi see den Magt, paa hvilken vi her troede. Her vovede Gundom
den stærke Spotter at rejs Horn mod Himmelens, men da
skal han i sin Afgrund kun gnave sin Lænke. Her give vi Guld
Øren, men Ach! hvor vore Lovsange ere læspende, lavrostede,
svage! Her troe vi, at altting omsider skal saae et Udsald til
Guds Ere, men der skulle vi see det, der med alle Engle sig
Guld og Sader i Tak for alle Ting i den Herrs Jesu
Mavn, og siunge i Værel-Sange mod hverandre: Guds er
Riget og Mæren og Ven i Ewighed, Amen. See!
her var da, Andægtige! det vig igste hvorom vi skulle beede
Indholden af Herrens Bon, og som tillige er lagt til Grunde
for den vidtøftigere og aanderige Beededags Bon, som jeg
nu stær skal bede vor og med Forsamlingen Kun een Erin-
dring først: Lader os alle beede denne og all vor Bon i Jesu
Mavn, og alle haabe Bonhørelse; men kun af Raade, men
kun for Jesu Skyld. Oprigtighed fra underste Vierte folge
hvort Ord i Bonnen! og barnlig Fortroelighed løfte vor Bon
højt op til vor Fader i Himlene, saa skal Raaders og Bonners
Aand falde ned fra ham paa vor Andagt, som Ild af Himme-
len forrum paa det velbehagelige Offer. Ogsaa til sidstet Ord
til dig, beklente Broder! om her er nogen saadan i Forsam-
lingen, som tenker i dette Hjeblik: Ja! gid jeg kunde beede,
men jeg kan ikke, jeg tor ikke, Guld hører ikke Syndere; Sukke
fodes, men Sukke døe i min Barn! Her mig, min Ven!
jeg har Guds Ord til dig, dette Ord: Vi have en Tals-
mand hos denne Jesum Christum, den Retsordige;
og den samme er en fortigelse for vores Synder, 1 Joh 2.
Begynd da derfor din Beededags Bon med denne Bon, hvor-
med jeg vil slutte min Tale: „O Jesu! beed du og for mig,
„Du seer, hvor svag og skrædig. Jeg er i all min Ven og
„Bæk, Men ved din Bon jeg bliver stærk!“ Og derpaa:
Komme, lader os udbrede, lader os bøye Knæ for
Herrens Ansigt, som os gjorde!